

تفاوت مقالات ISI , ISC, PubMed, Scopus, Thomson ...

مجلات بین المللی

اگر بخواهیم مجلات بین المللی را از نظر درجه و اعتبار بررسی کنیم، بایستی تفاوت موسسات اصلی نمایه کننده (ایندکس) مجلات را بدانیم. در حالت کلی چهار ایندکس کننده معتبر بین المللی در علوم مختلف عبارتند از شرکت تامسون رویترز (Thomson Reuters)، اسکوپوس (Scopus)، پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) و در زمینه پزشکی هم پاب مد (PubMed) مهمترین ابزار برای جستجوی پایگاه داده های آزاد (دیتابیس) مدلاین است.

مجلات تامسون (ISI, WOS)

شرکت تامسون رویترز (Reuters Thomson) یک شرکت چندملیتی رسانه های گروهی است که زیر مجموعه هایی دارد که یکی از این زیر مجموعه ها پایگاه Web of science می باشد، پایگاه Science (WOS Web Of) یک نمایه استنادی علمی است که توسط تامسون رویترز ایجاد شده است که جستجوی استنادی جامع را فراهم می کند. به صورت عامیانه و متداول مقالاتی که در این پایگاه نمایه می شوند به مقالات ISI شهرت یافته اند، WOS دو نوع مجله دارد که یکی دارای ایمپکت فاکتور بوده و دیگری بدون ایمپکت فاکتور هستند، به مجلاتی از WOS که دارای ایمپکت فاکتور هستند مجلات JCR گفته می شود و به مجلات بدون ایمپکت فاکتور، مجلات ISI Listed گویند.

برای اطمینان از ایندکس بودن یک مجله در موسسه تامسون می توانید به آدرس سایت زیر مراجعه کنید:

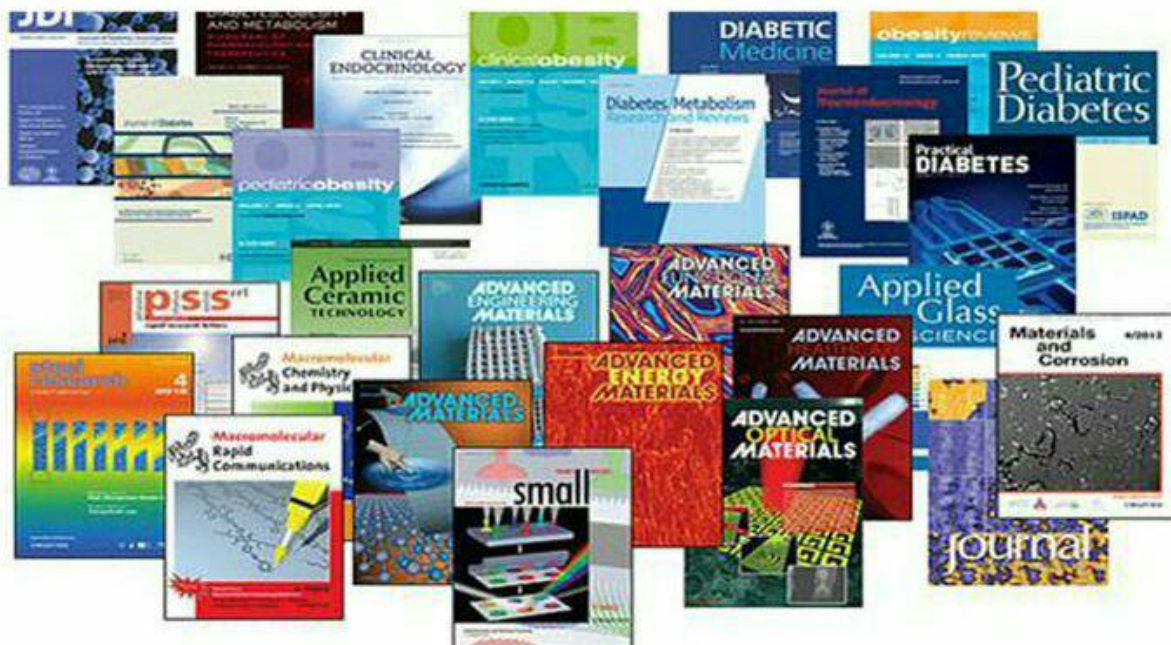
http://ip-science.thomsonreuters.com/mjl/#journal_lists

مجلات اسکوپوس (Scopus)

اکنون به بررسی موسسه اسکوپوس می پردازیم، اسکوپوس یکی از نمایه های استنادی معتبر و شناخته شده است که اطلاعات کتابشناختی حدود ۲۵ میلیون سند را در خود جمع آوری کرده است. اسکوپوس اطلاعات محصولات حدود ۵ هزار ناشر علمی را از سراسر جهان در خود جای داده است. در مجموع اسکوپوس اطلاعات ۱۶ هزار و پانصد مجله علمی پژوهشی را در خود نمایه کرده است. اسکوپوس (Scopus) یکی از محصولات الزویر (Elsevier) است که استفاده از اطلاعات آن نیاز به اشتراک و پرداخت هزینه دارد.

برای اطمینان از ایندکس بودن یک مجله در موسسه اسکوپوس می توانید به آدرس سایت زیر مراجعه کنید:

<http://www.scimagojr.com/journalsearch.php>

مجلات پاب مد (PubMed)

پاب‌مد (PubMed) مهمترین ابزار برای جستجوی پایگاه داده‌های آزاد (دیتابیس) مدلاین است، که حاوی اطلاعات بیبلیوگرافی پژوهشی برای تمام رشته‌های علوم پزشکی و زیست‌شناسی است. این دیتابیس تا سال ۲۰۰۸ حاوی ۱۷ میلیون عنوان بود که قدیمترین آنها به سال ۱۸۶۵ باز می‌گردد. پاب مد مجموعه‌ای از اطلاعات کیفی مرکز ملی اطلاعات زیست‌فناوری و سایر نهادهای و سازمان‌های دولتی حوزه سلامت ایالات متحده آمریکا است. این دیتابیس بطور رایگان برای جهانیان قابل دسترس است.

برای اطمینان از ایندکس بودن یک مجله در پاب مد می‌توانید به آدرس سایت زیر مراجعه کنید:

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/nlmcatalog/>

مجلات ISC

پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) یک سامانه اطلاع‌رسانی علمی است که در صدد تجزیه و تحلیل مجلات علمی کشورهای اسلامی بر اساس معیارهای علم‌سنجی معتبر اسلامی می‌باشد. پس از تامسون و اسکوپوس، ISC (پایگاه استنادی علوم جهان اسلام) سومین پایگاه استنادی برای سنجش عملکرد پژوهشی کشورها محسوب می‌شود که ۵۷ کشور در آن مشارکت دارند.

برای اطمینان از ایندکس بودن یک مجله در پاب مد می‌توانید به آدرس سایت زیر مراجعه کنید:

<http://mjil.isc.gov.ir/Default.aspx?lan=en>

اکنون پس از بررسی اجمالی ایندکس های معتبر بین المللی، لازم است تا با ارزش و اعتبار این ایندکس ها در ایران آشنا شویم، که ما در این قسمت ایندکس ها را به سه سطح A,B,C تقسیم بندی می کنیم.

مجلات داخلی

در حالت کلی در ایران سه نوع مجله داریم که اعتبار و درجه علمی آنها از سوی یکی از سه ارگان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، و حوزه علمیه تعیین می شود و به ترتیب اعتبار عبارتند از:

مجلات علمی- پژوهشی

هر تولیدی که به دنبال جستجوی حقایق و برای کشف بخشی از معارف و نشر آن در میان مردم و به قصد حل مشکلی یا بیان اندیشه ای در موضوعی از موضوع های علمی، از طریق مطالعه ای نظام مند، برای یافتن روابط اجتماعی میان پدیده های طبیعی به دست آید و از دو خصلت اصالت و ابداع برخوردار باشد و نتایج آنها به کاربردها، روشها و مفاهیم و مشاهدات جدید در زمینه علمی با هدف پیشبرد مرزهای علمی و فن آوری منجر گردد، علمی- پژوهشی قلمداد می شود. در واقع هدف اصلی مقاله علمی پژوهشی ایجاد یک استدلال است. یکی از بخش های چنین مقاله ای مرور ادبیات است. در یک مقاله علمی پژوهشی، ادبیات بعنوان اساس و بنیان کار ارائه می شود و بینش جدیدی را که پژوهشگر به دنبال ایجاد آن است، پشتیبانی می کند. مخاطبین اصلی این گونه مجلات پژوهشی، اساتید دانشگاهها، دانشجویان دوره های دکتری و کارشناسی ارشد، پژوهشگران شاغل در مراکز علمی، تحقیقاتی و تولیدی هستند.

مجلات علمی- ترویجی

یک مقاله علمی ترویجی یا مرور ادبیات، اطلاعات منتشر شده در حوزه یک موضوع بخصوص در یک محدوده زمانی را مورد بحث و بررسی قرار می دهد. مقاله علمی ترویجی (مرور ادبیات) می تواند خلاصه ای از مقالات و منابع موجود باشد اما معمولاً سازماندهی خاص خود را دارد و خلاصه و استنتاجها را ترکیب می کند و اطلاعات را در ساختاری نو ارائه می دهد. مقاله علمی ترویجی می تواند تفسیری جدید از مقالات و کارهای قبلی ارائه دهد یا اطلاعاتی جدید را با تفسیر قبلی در هم آمیزد، یا سیر جریان پیشرفت فکری حوزه مورد بحث و مباحثات مربوط به آن را ترسیم کند. مقاله علمی ترویجی بسته به موقعیت ممکن است مقالات و منابع را مورد ارزیابی قرار دهد و مناسب ترین و مربوط ترین منابع را به خواننده پیشنهاد کند. این مقالات بر پایه جابجایی، تلفیق و ترکیب دانش موجود تهیه می شوند و معمولاً به روشن شدن زوایای مساله ای کمک می نمایند، از این گونه مقالات می توان به مقالات مروری، تدوینی، ترجمه ای، تحلیلی اشاره کرد. به لحاظ ارزش علمی در بین مقالات، در این مقاله های تحلیلی ارزش و اعتبار بالاتری دارند اما هدف یک مقاله علمی ترویجی خلاصه کردن و استنتاج مباحث و ایده های دیگران است، بدون اینکه پژوهشگر چیز جدیدی به آن اضافه کند. اینگونه مجلات دستاوردهای علمی، فنی و حرفه ای آموزنده و جالب را به زبانی ساده برای افراد دارای تحصیلات دانشگاهی، دانش آموزان سالهای بالای دبیرستانها، صنعتگران، مخترعین و مبتکرین و افراد دارای تحصیلات غیرکلاسیک ارائه میدهند.

مجلات علمی- تخصصی

این مجلات معمولاً وابسته به برخی سازمانها و نهادهای خاص بوده و مباحث تخصصی در یک زمینه را مطرح می‌کنند و نویسندگان مختلف می‌توانند مطالب خود را برای این مجلات ارسال کنند. نکته قابل توجه در مورد این نوع مجلات این است که این مجلات معمولاً هیچ گونه امتیاز و مجوز علمی را از ارگانهای زیربسط مثل وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا حوزه علمیه دریافت نکرده اند و صرفاً به منظور اطلاع رسانی و بالا بردن آگاهی های قشر خاصی از افراد جامعه در زمینه های تخصصی به چاپ مطالب می‌پردازند.

مثل مجله علمی - تخصصی رشد که وابسته به وزارت آموزش و پرورش بوده و به فعالیت در زمینه مباحث آموزشی می‌پردازد.

همایش ها و کنفرانس ها

همایشها و کنفرانسهای علمی پژوهشی، از نظر سطح برگزاری در سطوح مختلف منطقه ای، ملی، بین المللی و دانشجویی برگزار می‌شوند. برای اینکه کنفرانس در هر یک از رده های فوق قرار بگیرد، باید دارای ویژگی های خاصی باشد.

از نظر تعریف عمومی می‌توان گفت که همایش (کنگره)، گردهمایی است رسمی، متشکل از متخصصین و افراد با تجربه که در آن ضمن طرح تازه های علمی، نتایج تحقیقات و پژوهشهای انجام شده در موضوع علمی مشخص بصورت ارائه مقاله، سخنرانی و پوستر برگزار می‌گردد و نتایج و دستاوردهای کنفرانس، به صورت عمومی و رسمی منتشر گردد. کنگره دارای سخنرانان متعدد بوده و بصورت دوره ای از یک تا پنج سال یکبار تکرار می‌گردد. طول مدت کنگره معمولاً سه روز یا بیشتر می‌باشد. برای برگزاری هر کنگره تشکیل تعدادی کمیته تخصصی ضرورت دارد.

از نظر نامگذاری از واژه های متعددی مانند کنفرانس، همایش، گردهمایی، سمینار، کنگره، سمپوزیوم استفاده می‌شود که از نظر فنی و اجرایی در حال حاضر در کشور ایران هیچ تفاوتی در این عناوین وجود ندارد و تعریف دقیق و مشخصی برای این واژه ها انجام نپذیرفته است. لذا از نظر برگزاری، به صورت مشخص و صریح می‌توان گفت که هیچ تفاوتی بین انتخاب واژه ها و عبارات فوق وجود ندارد و استفاده از عنوان کنگره، نشان دهنده بزرگتر بودن یا کوچکتر بودن و یا سطح اعتبار نیست. در پایگاه مرجع برگزاری کنفرانسها نیز، از کلیه عبارات فوق برای اشاره به یک جمع علمی استفاده می‌شود.

همایش ها و کنفرانس های بین المللی

مصادیق عینی بین المللی شدن یک کنفرانس:

- ۱- محورهای کنفرانس صرفاً متمرکز بر معضلات داخلی نباشد.
- ۲- انجمنها و تشکلهای بین المللی، کنفرانس را همراهی کرده باشند.
- ۳- درصدی از مقالات از خارج از کشور ارسال شده باشد.
- ۴- زبان رسمی کنفرانس، انگلیسی باشد.
- ۵- کتاب مجموعه مقالات انگلیسی باشد.
- ۶- مستندات تبلیغاتی انگلیسی هم ارز مستندات تبلیغاتی فارسی باشد.
- ۷- در نشریات معتبر بین المللی آگهی کنفرانس درج گردد.
- ۸- کارگاههای آموزشی توسط متخصصان غیرداخلی ارائه گردد.

۹- کنفرانس شرکت کننده غیر ایرانی داشته باشد

۱۰- عنوان کنفرانس در وب سایتها و دایرکتوریهای بین المللی قرار گیرد.

۱۱- کنفرانس، حامیان رسانه ای بین المللی هم داشته باشد.

۱۲- کنفرانس، داوران بین المللی هم داشته باشد.

۱۳- وب سایت کنفرانس هم بخش فارسی و هم انگلیسی داشته باشد

همایش ها و کنفرانس های ملی

کنفرانسهایی که از نظر علمی و دریافت مقالات یا شرکت کنندگان جنبه کشوری داشته و برگزار کنندگان آن حداقل در سطح منطقه ای فعالیت نموده و یا نتایج آن در سطح ملی قابل ارائه شده باشد ، ملی خواهد بود.

نکته قابل ذکر این است که ارزش و اعتبار همایشهای بین المللی بیشتر از همایشهای ملی است